GAZETA LWOWSKA.

We Srodę **Nro. 74.** 8. Maia 1816.

Wiadomości kraiowe.

Z Wiednia dnia 30. *Kwietnia.* — W Niedzielę, d. 28. b. m. o godz. 6tey po południu, odprawił się uroczysty pogrzeb ś. p. N. Cesarzowey i Królowey Maryi Ludwiki. O godzinie 10tey zrana odśpiewali śpiewacy dworscy ostatni raz psalm: *Zmiłuy się nademną Panie!* a o godz. 12tey zamknięto Kościoł. O godz. 3ciey po południu zaniesiono serce do Kościoła XX. Augustyanow, a wnętrzności do Kościoła S. Szczepana. Około godz. 6tey X. Pleban Zamku dworskiego pokropił ieszcze raz ciało, poczem kamerdynerowie Cesarscy trumnę na karawan zanieśli. Orszak pogrzebowy ruszył potem w następuiącym porządku: 1.) Oddział iazdy Cesarkiey; 2.) wszyscy ludzie szpitalowi; 3.) Zakony z miasta i przedmieść; 4.) XX. Plebani z miasta i przedmieść; 5.) Magistrat; 6) Stany kraiowe Austryi niższey; 7.) Radcy Władz nadwornych i kraiowych; 8.) osoby dworskie ze wszystkich sztabow Dworu; 9.) znowu oddział iazdy Cesarskiey; 10.) zaprzęgacz dworski; 11.) kareta dworska z Cesarskim furyerem pokoiowym; 12.) dwie karety dworskie z kamerdynerami Cesarskimi; 13.) znowu oddział iazdy Cesarskiey; 14.) zaprzęgacz dworski; 15.) dway furyery dworscy konno; 16.) kareta dworska, w którey siedział z dwoma Szambelanami Cesarskimi Hrabia Wurmbrand, Zastępca W. Ochmistrza; 17.) kareta dworska, w którey siedziała z dwoma Damami pałacowemi Hrabina Odonellowa, zastępuiąca W. Ochmistrzynię; 18.) przyboczni lokaie Cesarcy pieszo; 19.) karawan z trumną, po bokach którego szli przyboczni lokaie, Pazie Cesarscy z zapalonemi pochodniami woskowemi i Trabanty gwardyi pod dowództwem starszego Porucznika swoiego. Za karawanem iechało 12 gwardystów od Arcyerów i 12 gwardystow Węgierskich, pod dowództwem drugiego Wachtmistrza; 20.) kompaniia grenadyerów; 21.) oddział iazdy Cesarskiey. — Orszak ten ciągnął rynkiem zamkowym, Michała, Józefa i szpitalnym przez ulicę klasztorną do Kościoła XX. Kapucynow, w którym zgromadzeni byli dla przyięcia ciała: N. Cesarzowic Następca tronu, Arcy-Xiążęta Austryaccy, Dwór Cesarski i tuteyszy Xiążę Arcybiskup wraz z Prałatami Austryi. Xiążę Arcybiskup odprawił modły, po których zaniesiono ciało do familiynego grobu Cesarskiego przy assystencyi Duchowieństwa i C. K. pierwszego W. Ochmistrza, Xięcia Trauttmannsdorfa-Weinsberga, tudzież Hrabiego Wurmbranda, Zastępcy W. Ochmistrza Nieboszczki Cesarzowey. Pierwszy W. Ochmistrz kazał tam Cesarskiemu furyerowi pokoiowemu otworzyć trumnę, którą, gdy Xiążę Arcybiskup ostatni raz ciało pokropił, oddano Gwardyanowi XX. Kapucynow po zamknięciu iey przez Cesarskiego furyera pokoiowego. Pierwszy W. Ochmistrz odebrał od niego klucze, i dał z nich ieden X. Gwardyanowi, a drugi oddał do schowania do skarbcu Cesarskiego.

Dnia wczorayszego o godz. 5tey śpiewano wigilie, a dziś, iutro i pozaiutro odprawi się nabożeństwo żałobne, na którem cała, obecna w tey stolicy Familiia Cesarska, z całym Dworem znaydować się będzie.

Cały Dwór Cesarski włożył trzymiesięczną żałobę. (*Włożyły ią iuż także i zagraniczne Dwory, a między niemi* Berliński *na* 3 *tygodnie.*)

Po wielkiey nocy opuściła Hrabina Lipano (Pani Murat) z familią swoią zamek Haimburg pod Wiédniem, i poiechała do Brynu, gdzie żyć będzie z siostrą swoią, Panią Bacciochi.

Wiadomości zagraniczne.

Francya.

Trybunał Królewski w Rennes odprawił d. 8. Kwietnia posiedzenie, na którem zapisano w protokóły list Królewski, mocą którego wyrokowana na Jenerała Travot kara śmierci w dwódziestoletne więzienie przemienioną została. O kwadransie na godzinę 11tą, przy bardzo licznem i świetnem zgromadzeniu widzów, wprowadzono do sali rzeczonego Jenerała; wszedł bez ozdob orderowych i ukłonił się trzy razy zgromadzeniu. Prezes kazał przeczytać list Królewski, a potem rzekł do niego:

)(

„Jenerale Travot! Słyszałeś list łaskawy, którym N. Król z nieprzebraney dobroci swoiey, karę śmierci, na którą zasłużyłeś, w czasowe więzienie przemienił. Im większą iest łaskawość N. Pana, im więcey J. K. Mość chce sam uprzedzać żal tych, którzy mieli nieszczęście przewinić iemu, tem żywszem i gorścieyszym musi bydź żal ten. Ależ tem mniey iest im wolno ograniczać ich miłość i wdzięczność dla świętey osoby ich Dobryczyńcy. Takiemi są bez wątpienia uczucia WPana; szybkość, z iaką doszedł głos Jego do tronu, pomyślna odpowiedź, którą otrzymałeś, musiały tem mocniey przekonać WPana w udręczonem położeniu Jego: że oycowskie serce tego, który sam tylko ieden ma prawo wymierzania łaski w mieysce sprawiedliwości, dało mu daleką większą pomoc, aniżeli mniemany udział, lub zmyślona pochwała kilku podżegaczow do niespokoyności."

„Lud Francuzki chce tylko tego, co chce Król iego; gdyż wie, że Król iego niczego innego nie chce, iak tylko to, co iest sprawiedliwem i do szczęścia Poddanych iego przydatnem. Czuiesz więc WPan, iż naywyższa sprawa, którey w przyszłości byt swóy poświęcać możesz, znaydować musi źródło swoie w tak szczodrobliwey dlań łaskawości Królewskiey, a nie w burzliwey i nierozważney gorliwości, iaką w tych stronach na korzyść WPana okazano. Kiedy nam iest bardzo miło nie mieć tu innego zatrudnienia, prócz zwiastowania tey nowey łaski N. Pana, przeto korzystamy z tey sposobności i przywołuiemy na pamięć wszystkim, mogącym karmić w sobie ieszcze kary godne nadzieie, lub zgubne i zbrodnicze zamiary, iż powolność ma swoie granice, które się kończą tam, gdzieby spokoyność publiczna na niebezpieczeństwo narażoną bydź mogła; że, ieśli oycowska władza z boleśnem tylko karze sercem, potrafi takoż utrzymać na wodzy i spuścić chłostę na podżegaczy do niespokoyności, bez względu na stan ich i stopień."

„Dziękuymy więc Opatrzności, że powróciła nam znowu ten Rząd, który przez tyle wieków stanowił szczęście przodków naszych; nie lękaymy się wynurzyć teraz głośno serdecznego życzenia, któreśmy tak długo wgłębi serc naszych zamykać musieli: „„Niech żyie nazawsze Król! Niech żyie Nayiaśnieysza Rodzina prawych Władców naszych! i niech szczęśliwy, koiarzący się teraz związek, przyłoży się do zapewnienia iey bytu!"""

Wystąpił potem Jenerał Travot i rzekł głosem bardzo poruszonym: „Mości Panowie! Nie iestem tu powołany dla mówienia z Wami o moiem nieszczęściu; chcę mówić przed Wami tylko o wdzięczności, iaką dobroć Króla serce moie napełnia. Tak, Mości Panowie, winien iestem wszystko N. Królowi; żona moia winna mu swoiego małżonka, a dziatki oyca. Jakkolwiek wdzięczność moia wielką bydź może, nie wyrówna iednakże nigdy dobrodzieystwu, ktore odebrałem od Króla. Wpaiać będę w dzieci moie te uczucia, a ieżeli życzenia nasze wysłuchanemi zostaną, używać będzie N. Pan szczęścia, na iakie zasługuią dobrodzieystwa, któremi Poddanych swoich obsypuie. Niech żyie Król!"

Rozkaz wstrzymania wykonania wyroku śmierci, nadszedł był telegrafem. Jenerał Travot był przekonanym, że d. 1. Kwietnia o godz. 3ciey po południu rozstrzelanym zostanie, i przygotował się iuż był na to; ale właśnie tegoż dnia o godz. 3ciey odebrał pismo, w którym zwiastował mu Adwokat jeneralny nadeyście łaskawego listu Królewskiego.

Jenerał Travot ściśle iest pilnowany w Ham, gdzie także wiele innych siedzi Officerów.

Pewny Officer w Rennes, stanąwszy przed Sądem iako świadek, z powodu, że miał guziki z orłem Napoleona, natychmiast został przez Prezesa skazany na trzechmięsięczne więzienie, na karę pieniężną 50 franków, na zwrócenie kosztów processu i na utratę połowy pensyi przez pięć lat. Podług zapewnienia Gazety Francyi, Publiczność naylepiey to przyięła.

Izba Deputowanych spaliła obraz wystawiaiący Bonapartego w przyrodzoney wielkości, który się znaydował w sali iey pałacu, i zniszczyła wszystkie oznaki i pomniki iego panowania. Niebawnie postawi w swey wielkiey sali popiersie Króla.

Do paszportów nie będzie iuż używany papier z wyobrażeniem Napoleona, skoro tylko przygotowany zostanie papier z wizerunkiem Króla.

Żołty Karzeł (Gazeta w Niderlandach wychodząca) zawiera anekdotę, że pewny bardzo dobrze myślący człowiek, maiąc iak na nieszczęście białe pończochy i czerwoną kamizelkę, przytrzymanym został, ponieważ w czasie zimna w Lutym, przyłączył się ieszcze i nos błękitny, a tym sposobem miał na sobie trzy podeyrzane kolory.

Okręt parowy Eliza, czynił przez kilka dni różne poruszenia na Sekwanie; dziwią się łatwości, z iaką iest kierowany. Przeciw wodzie płynie z szybkością chyżego piechotni-

ka; z wodą zaś podwaia tę szybkość. Między wieloma Paryżanami, nawet kobiety wsiadały na niego.

Prusy.

Pisma publiczne zawieraią następuiący artykuł z Berlina pod d. 27. Kwietnia:

„Gwardya narodowa tuteysza zaymuie straże w mieście, gdy woysko czyni obroty. Tak się zdarzyło w święto wielkonocne, kiedy była wielka parada; Obywatele musieli bydź 36 godzin na straży, co im się bardzo nie podobało. Podano w tey mierze przełożenie Królowi, który zapewne skłoni się do dogodney odmiany."

„Słychać, iż Xiążę Hardenberg, Kanclerz Państwa, który od wszystkich biegłych polityków żądał zdania względem nowey Konstytucyi Pruskiey, zatrudnia się od kilku miesięcy napisaniem dokładnego w tey mierze proiektu. Dzieło to, bliskie ukończenia, ma bydź oddane pod sąd naymędrszych ludzi. Xiążę pisze ie własną ręką; dla tego rzadko się w Publiczności pokazuie, i nikomu nie daie u siebie posłuchania."

Z Düsseldorfu donoszą pod d. 15go Kwietnia co następuie:

„Marszałek Soult bawi blisko od 2 tygodni w tuteyszém mieście. Ma paszport Ministra Francuzkiego, w którym go nazwano Xiążęciem Dalmacyi i Marszałkiem Francuzkim; otrzymał od Króla Pruskiego pozwolenie mieszkania w Kraiu tam, gdzie zechce, i dopóki mu się spodoba. Żyie prywatnie, nie utrzymuie poiazdu, i syna swoiego oddeł na nauki do tuteyszego gimnazyum.

Królestwo Polskie.

N. Cesarz i Król Alexander mianował Prezesa głowney Izby obrachunkowey, JW. Jana Węgleńskiego, Ministrem Stanu, który d. 29. Kwietnia zasiadał pierwszy raz na ogólnem zebraniu Rady Stanu.

Dalszy ciąg (*przerwanego w przeszłym Nrze Gazety naszey*) statutu organicznego Rady Stanu Królestwa Polskiego:

Rozdział Drugi.

O sporach Jurysdykcyynych między Władzami Sądowemi i Administracyynemi.

Art. 30. Spory o Juryzdykcyę między Władzami Sądowemi i Administracyynemi rozstrzygać będzie ogólne Zgromadzenie Rady Stanu.

Art. 31. Gdy Sąd rozumie, iż Urząd Administracyyny przywłaszczył sobie iego Władzę, lub prawo, powinien ostrzedz go o tém. Również sobie postąpi Urząd Administracyyny, gdyby podobne przywłaszczenie przez Sąd dopełnioném było.

Art. 32. Do Prezesów Kommissyi Woiewódzkich należy szczególniey uwiadomienie w przypadku sporów o Jurysdykcyę.

Art. 33. Jeżeli spór o Jurysdykcyę w przeciągu tygodnia od uwiadomienia załatwionym nie iest, Władza odwołuiąca się uczyni w tey mierze przedstawienie do właściwego Ministra, załączaiąc wszelkie akta i udowodnienia mogące posłużyć ku wyiaśnieniu kwestyi.

Art. 34. Takowe przedstawienie wraz z dołączonemi aktami wniesie Kommissya na ogólne zgromadzenie Rady Stanu.

Art. 35. Ogólne Zgromadzenie następnie odeśle przedstawienie do Kommissyi Instrukcyyney. Kommissya Instrukcyyna składać się będzie z pięciu Referendarzy pod prezydencyą Radcy Stanu, lub pierwszego z porządku Referendarza. Aby stanowić mogła, potrzebną iest przytomność naymniey trzech Członków.

Art. 36. Kommissya Instrukcyyna nietylko wchodzić powinna w rozpoznanie przesłanych sobie aktów, lecz nadto żądać może od Władz, których spór tyczy się, obszernieyszych obiaśnień. Ministrowie wydadzą tym końcem potrzebne rozkazy.

Art. 37. Ogólne Zgromadzenie, w liczbie siedmiu Członków obecnych, na zdany rapport przez Kommissyę Instrukcyyną stanowi ostatecznie, uchylaiąc rozrządzenie tey Władzy, którey niewłaściwość uzna. Wyrok ogólnego Zgromadzenia Rady Stanu będzie przez druk ogłoszony.

Art. 38. Na Zgromadzeniu ogólnem Rady Stanu, gdy ma bydź ostatecznie postanowioném względem sporu jurysdykcyynego, zasiadać będą z głosem stanowczym Członkowie Trybunału Naywyższego, maiący stopień Radców Stanu.

Rozdział Trzeci.

O oddaniu pod Sąd Urzędników Administracyynych.

Art. 39. Do ogólnego Zgromadzenia Rady Stanu należy wedle art. 73. Ustawy konstytucyyney i Statutu organicznego o Reprezentacyi Narodowey stanowienie względem oddawania pod Sąd Urzędników Administracyynych, mianowanych przez Króla, za wykroczenia w urzędzie, wyiąwszy tych, którzy Sądom Seymowym są ulegli, szczególniey zaś w przypadkach następuiących:

1. Gdy Urzędnik sprzeciwia się dopełnieniu praw lub urządzeń, albo innych do sprzeciwienia się namawia.

)(2

2. Jeżeli innym Urzędnikom lub Władzom przeszkadza w sprawowaniu obowiązków.

3. Jeżeli w pełnieniu obowiązków da się uwieśdź datkiem, obietnicą, lub widokiem osobistego interessu.

4. Jeżeli przywłaszczy sobie grosz publiczny dozorowi iego powierzony.

5. Jeżeli na własną potrzebę użyie funduszów, papierów, aktów, dokumentów, urzędownie sobie powierzonych; ieżeli sobie przywłaszczy, ukryie lub usunie takowe, albo na zaniesione prawne żądanie wydania onych odmawia.

6. Jeżeli nadużyie władzy dopuszczaiąc się gwałtu, zdzierstwa, lub iakiegokolwiek nakładu.

7. Jeżeli zatraci lub zfałszuie powierzone sobie akta.

8. Jeżeli przez nadużycie władzy naruszy własność prywatną, uwięzi kogo samowolnie, lub uwięzionemu zaniesienia skargi i poszukiwania sprawiedliwości nie dopuszcza.

9. Jeżeli przez swoie niedbalstwo naraża dobro służby.

Art. 40. Minister, którego dotyczą powyższe wykroczenia, czyni w tey mierze przedstawienie ogólnemu Zgromadzeniu, i składa akta, i dokumenta do zarzutów ściągaiące się.

Art. 41. Wolno iest równie prywatney osobie podać ogólnemu Zgromadzeniu zaskarzenie na Urzędnika, bądź w przypadku wykroczenia, na które się użalać może, lub w zdarzeniach oznaczonych w Art. 39., a to udowodniwszy, iż się udawał ze skargą do Kommissyi Rządowey, załączaiąc daną mu rezolucyę, albo, iż daną nie była, oświadczaiąc.

Art. 42. Wszelkie zaskarzenie na Urzędnika podane do Zgromadzenia ogólnego, wyrażać powinno:

1. Imie i nazwisko, urząd i zamieszkanie skarzącego i oskarzonego.

2. Wyłożenie iasne i zwięzłe wyrażonych czynów oskarzenia.

3. Wskazanie dowodów ku poparciu każdego czynu, tudzież wyliczenie załączonych do memoryału dokumentów.

Art. 43. Zaskarżenia przez siebie odebrane odsyła Zgromadzenie ogólne do Kommissyi Instrukcyyney.

Art. 44. Jeżeli Kommissya Instrukcyyna uzna skargę za niestosowną z powyższemi rozporządzeniami, winna iest przedstawić takową niestosowność ogólnemu Zgromadzeniu Rady Stanu.

Art. 45. Gdy skarga uznaną będzie za formalną, Kommissya daie swoią opinię, i składa swóy rapport Zgromadzeniu ogólnemu Rady Stanu.

Art. 46. Gdyby Kommissya osądziła, iż iest potrzeba obszernieyszego wywodu zdziałania indagacyi i wybadania oskarżonego, winna zawiadomić o tém przez rapport Zgromadzenie ogólne, które w tey mierze postanowi. Stawienie się przed Kommissyą osobiście, ieżeli iest rozkazaném, nastąpić powinno w przeciągu dni piętnastu od dnia zapozwu.

Art. 47. Z tém wszystkiém wolno iest Kommissyi przez pośrednictwo Ministra polecić Władzy sądowey lub administracyyney, zdziałanie na mieyscu badań i indagacyi potrzebnych. Wezwana Władza składa rapport Kommissyi z załączeniem aktów.

Art. 48. Przed upłynieniem terminu wyznaczonego ku odbyciu badania, Kommissya Instrukcyyna powołać może oskarżyciela, aby podał główne punkta do wyprowadzenie sprawy. Kommissya dalsze badania sama ułoży.

Art. 49. Czynienie badań i trzymanie ich protokółu polecone będzie iednemu z Członków Kommissyi Instrukcyyney. Po ukończeniu badania wolno iest innym Członkom czynić inne zapytania.

Art. 50. Po takowém sprawy wyprowadzeniu Kommissya wyznacza czas oskarżonemu do przygotowania obrony. Obrona powinna bydź sporządzoną na piśmie, i złożoną przez oskarzonęgo, lub osobę tym końcem przez niego umocowaną.

Art. 51. Po rozważeniu obrony, lub gdy iuż termin dozwolony oskarżonemu upłynie, Kommissya przedstawi rzecz na ogolném Zgromadzeniu Rady Stanu.

Art. 52. Po wysłuchaniu przedstawienia, ogólne zgromadzenie roztrząsa sprawę, i onę rozstrzyga, stosownie do artykułu 37 ninieyszey ustawy.

(*Dokończenie nastąpi.*).

Dnia 30. Kwietnia Towarzystwo Królewskie Warszawskie Przyiacioł Nauk odprawiło publiczne posiedzenie, na którem po zagaieniu go przez Prezesa, czytał: 1.) Professor X. Dąbrowski o matematyce; 2.) Senator Woiewoda Stanisław Potocki mowę pogrzebową na śmierć ś. p. Xięcia Józefa Poniatowskiego. 3.) Rejent metryk koronnych Walenty Maiewski o ięzyku Samoskrytskim. 4.) Aloizy Feliński niektóre sceny z trajedyi Alfierego Wirginia, na ięzyk Polski wierszem przez niego przełożoney. (*Zagaienie tego posiedzenia w iutrzeyszym Nrze umieściemy.*)
